

De tijden, dat zijn wij

Algemene beschouwingen, 31 oktober 2019

Voorzitter,

Aan de hoofdweg in Zegveld, tegenover de kerk, is de oudste bakkerij van Nederland gevestigd. Sinds 1600 kun je hier brood, slagroomtaart en stroopwafels kopen. Dat kleine winkeltje is een verhaal over de Zegveldse identiteit, de geschiedenis komt tot leven.

Er zijn meer van die verhalenvertellers in onze gemeente. Het verhaal van Harmelen gaat leven in de Kloosterhoeve. In Kamerik vouwt het zich open als je fietst door het eeuwenoude Copen-landschap. Het sterkste verhaal van Woerden was vorige week nog in de geur van mest en snert te beleven.

Ook over de tijd waarin wij ons werk als gemeentebestuur van Woerden doen zullen verhalen worden verteld. Of, om het met Godfried Bomans te zeggen: Ook deze tijd zal eenmaal de goede oude tijd heten.

Kruispunt

In Woerden staan we op dit moment op een aantal kruispunten waar we het verschil kunnen maken. En om het maar meteen scherp te stellen. Woerden is niet af. Nooit, sinds de eerste fundamenten van Castellum Laurium, heeft iemand die gezegd heeft: 'Woerden is af', gelijk gekregen. Woerden en ook de dorpen Harmelen, Kamerik en Zegveld, zijn steeds organisch gegroeid. De dorpen zijn eigen gebleven. De stad dorps, met stedelijk allure.

Het is nu onze verantwoordelijkheid om vanuit het verleden, het heden en de toekomst van Woerden mede vorm te geven. Namens het CDA zal ik daarvoor een paar lijnen schetsen.

De groei van Woerden in de komende jaren

De groei van Woerden zal er wel anders uitzien. We bouwen de stad naar binnen. De ontwikkeling van Middelland en Snellerpoort krijgt de komende tien, vijftien jaar vorm. Het tempo van twee- tot driehonderd woningen per jaar is daarbij voor het CDA het uitgangspunt. Veel sneller en meer bouwen, of een extra woonwijk buiten de stad bouwen zijn voor ons nu geen opties. We moeten het waardevolle eigene karakter van Woerden behouden. Een deel van de woningen moeten we ook in Harmelen, Kamerik en Zegveld bouwen. Zo houden we de dorpen vitaal: met verenigingen, scholen en supermarkten.

Het is belangrijk om bij de groei van de stad, de ouder wordende generatie te verleiden naar nieuwe woningen te verhuizen. Zo creëren we een win-win.

Inwoners kunnen van alle gemakken voorzien oud worden in onze stad.

Er komen woningen komen vrij voor nieuwe generaties in de wijken.

En we besparen op trapliften, toegankelijke douches en verhoogde toiletpotten.

Werken

De woningen naar binnen betekent ook het werk verder naar buiten.

De eerste werklocaties van de stad liggen langs de Oude Rijn. Maar: de trekschuit is niet meer.

De A12 is nu en in de toekomst de hoofdadere van onze economie.

Het is dan ook goed dat we langs die hoofdadere nieuwe bedrijfslocaties uitwerken.

Wij hopen dat we daarin snel stappen kunnen zetten.

Zodat onze ondernemers ruimte krijgen om te ondernemen en te verduurzamen.

Energietransitie

De grootste verandering in de komende jaren zal de transitie van energie zijn.

Op bestuurlijk niveau spreken we nog veel te veel over het 'waarom'.

Ook worden angstbeelden geschetst; of tenminste karikaturen.

Want terwijl wij praten zijn onze inwoners en ondernemers al praktisch aan de slag. Zij leggen hun daken vol zonnepanelen, isoleren hun woningen en starten collectieven. Het is belangrijk dat we komend jaar richting geven over de opwekking van grootschalige energie en de transitie van warmte in Woerden.

Wat het CDA betreft gaan we daarbij eerst aan de slag gaan met onze eigen opgave.

Stap voor stap. Maar vooral: aan de slag.

De gemeente mag niet de remmende factor blijken te zijn van initiatieven die ontstaan.

Als CDA zullen we komend jaar met voorstellen komen om dit te ondersteunen.

Mobiliteit

Dagelijks stappen meer dan 12.000 reizigers in en uit te trein. Van Woerden naar hun werkplek elders en andersom. Woerden is een woon- en werkstad, waar we mobiliteit op moeten inrichten.

Er wordt veel gefietst en fietsen wordt steeds veiliger in Woerden.

Er zijn tal van voorbeelden waar kinderen komende jaren veiliger naar school gaan fietsen. Van de snelfietsroute van Utrecht naar Woerden. De brug in de Harmelerwaard. De ongelijkvloerse kruising bij de Steinhagenseweg. Tot aan de Hazekade in Zegveld.

Een volgende stap is om het autoverkeer door Woerden heen te verminderen. Van de centrumring rondom de binnenstad tot het beter ontsluiten van Woerden oost en west.

In de begroting wordt het extra budget voor verkeer in te toekomst gekort.

Het CDA gaat daar nu schoorvoetend mee akkoord. Maar, bij het voorjaarsoverleg staat structureel extra geld voor verkeer hoog op de prioriteiten.

De binnenkant van Woerden: geven om elkaar

Woerdenaren, Harmelenaren, Kamerikers en Zegvelders geven om elkaar.

Dat was vroeger zo, maar dat is nog steeds het geval.

Er zijn meer dan 1100 mantelzorgers. Vele duizenden inwoners doen vrijwilligerswerk.

Toch betekent dat niet dat er geen zorgen zijn. 200 mensen krijgen schuldhulpverlening. 120 huishoudens doen een beroep op de voedselbank. 600 inwoners zitten in de bijstand.

De samenhang in onze buurten is groot. Maar eenzaamheid is geen zeldzaamheid.

Als CDA hebben we ook zorgen over de opgroeiende generatie.

Ook in 2018 waren er weer meer doorverwijzingen naar jeugdhulp.

Het komende jaar is dan ook cruciaal voor onze maatschappelijke agenda.

De koersvastheid van dit college valt daarbij positief op.

Het CDA hecht daar grote waarde aan. De koers is immers goed. Het komt nu op de uitvoering aan.

Het gaat er in de Jeugdzorg bijvoorbeeld om dat we de kinderen die een beroep op ons doen excellent gaan helpen. Dat rekenen we tot onze verantwoordelijkheid.

De kwaliteit van onze dienstverlening moet groeien. Onze medewerkers moeten ter zake kundig zijn.

Niet om nieuw beleid te schrijven, maar om uitvoering te geven aan wat we hebben afgesproken.

Om iedereen die aanklopt de juiste ondersteuning te geven.

En als we ons werk beter doen, besparen we op de kosten.

Ik sprak onlangs met Jackie, een meisje van zeven jaar. Haar moeder staat er alleen voor.

Dankzij onze sterke samenleving kan ze eens in de maand even bij een ander gezin thuiskomen.

Dan heeft haar moeder tijd voor zichzelf.

Voor Jackie en haar moeder is het van belang dat we het voorliggend veld komend jaar herijken en versterken. Dat we met het sociaal werken in de wijken en dorpen aansluiten bij wat er al is.

Zodat steeds beter, slimmer en sneller zorgvraag en hulpaanbod aan elkaar wordt verbonden.

En zodat we niet te veel ballen in de lucht houden.

De koers is goed, maar het tempo mag wel omhoog.

Als CDA dienen we twee moties in die de koers ondersteunen en een extra duwtje kunnen zijn.

We willen dat er meer projecten met een sociale meerwaarde in Woerden komen. Een voorbeeld is het onderhoud van lantaarnpalen, dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt nu doen. Het blijkt lastig betaalbaar. Wij vinden dat dit niet doorslaggevend mag zijn. Daarom vragen we het college om met alle betrokken partijen dat initiatief duurzaam vorm te geven.

Een tweede motie dienen we in als verbinding tussen nieuwe inwoners en onze samenleving. In veel gemeenten organiseert de burgemeester eens per jaar een welkomstbijeenkomst voor nieuwe inwoners van de gemeente. Het lijkt ons goed dat onze burgemeester dat ook in Woerden doet

Samenleven

Een samenleving draait om samen leven. Hoe gaan we met elkaar om?

Participatie

We zien dat de toon van het gesprek bij participatietrajecten soms stevig is. De samenleving mag misschien verharder, maar daar zijn we zelf bij. Er is een kader voor participatie nodig. Het staat net als vorig jaar in de begroting, maar moet nu ook worden gedaan. Zo niet, dan zullen we zelf een initiatiefvoorstel maken over Participatie op z'n Woerdens.

Veiligheid

Bij het samenleven gaat het ook om een veilige leefomgeving. De overheid is daarvoor opgericht. We moeten dan ook consistente signalen afgeven. Dat betekent dat de bezuinigingen op BOA's en ondermijning wat het CDA betreft van tafel gaan. We dienen hiervoor twee amendementen in.

Het huishoudboekje

De voorliggende begroting is een goed verhaal. Toch is deze begroting ook een lastig verhaal. Er ligt een bezuinigingspakket van 2 miljoen euro voor dat alle domeinen raakt. Bovendien wordt de tegenvaller, die einde van de zomer zichtbaar werd binnen het sociaal domein, dit jaar in de reserve opgevangen voor nog eens 1,5 miljoen euro.

Daarbij zijn kanttekeningen te maken. Toch zijn deze keuzes te rechtvaardigen vindt het CDA. Als we de tegenvallers binnen het sociaal domein nu oplossen binnen het sociaal domein, maken we dingen kapot. Dan raken we de meest kwetsbare inwoners. En nu nog eens 1,5 miljoen euro bezuinigen, bovenop de reeds ingeboekte besparingen, zou fors snijden in de Woerdense samenleving. De onvoorspelbaarheid van de uitgaven van het Rijk maakt de inkomsten van gemeenten bovendien onzeker. De septembercirculaire bevestigt dat.

We zullen van het voorjaar scherp met elkaar moeten bespreken wat onze keuzes zijn als we nog 1,5 miljoen euro extra moeten bezuinigen. Welke prioriteiten we dan stellen. We moeten kritisch kijken naar de investeringen die we doen. We gaan dat nog afwegen voor het komende jaar, maar dan moeten we ook meerjarig doen. Het CDA wil dat daarbij ook de investering in een brug bij het Wielerparkoers, om de veiligheid te verbeteren op tafel komt.

Een punt van aandacht bij de investeringsplanning is het ambitieniveau waarop wij de openbare ruimte willen inrichten. Wij willen de dilemma's over gemakkelijk en betaalbaar onderhoud, goede ecologie en een mooie uitstraling scherper op de politieke tafel terugzien.

Immers, een goedkopere openbare ruimte bij nieuwbouw zorgt voor meer verdien capaciteit van de grond waarop we woningen bouwen. En dat zorgt weer voor een lagere schuld. En die lagere schuld, dat is één, zo niet het enige, aandachtspunt van Deloitte ten aanzien van onze gemeentefinanciën. Door meerjarig de lasten en baten in structureel evenwicht te krijgen hebben we scherper wat we kunnen financieren en wat niet.

Want, Woerden is niet af en zal ook de komende jaren zich verder ontwikkelen.

Slot

Voorzitter, ik kom tot een afronding.

Dertig jaar geleden was er de herindeling van Zegveld, Kamerik en Woerden.

Die bakker uit Zegveld, bood de gedeputeerde in de aanloop van de herindeling een taart 'met een nare bijmaak' aan. Want, zo voelde dat besluit in Zegveld. Nu is dat wel wat minder geworden.

De heftigheid van een besluitvormingsmoment slijt in de geschiedenis.

Op het moment zelf is politieke en bestuurlijke moed nodig om besluiten te nemen.

Om het goede te doen.

Het komende jaar, de komende tien, twintig, dertig jaar.

De bisschop Augustinus zei:

Het zijn slechte tijden! Het zijn moeilijke tijden!

Dat zeggen de mensen tenminste.

Laten we liever goed leven, dan worden de tijden vanzelf goed.

Wij zijn de tijden.

Zoals wij zijn, zijn de tijden.